

Inspectie Overheidsinformatie en
Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Inspectie Provinciaal Archeologisch Depot Flevoland

Rapport Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed

In stand houden depot

*Zorg voor een goede
aanlevering*

*Zorg voor een verantwoorde
opslag*

*Houd vondsten, monsters
en documentatie voor
iedereen toegankelijk*

2026

Missie Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed

Een overheid die verantwoording kan afleggen. Erfgoed beschikbaar voor iedereen. Nu en in de toekomst. Dat is onze missie.

Wij zien toe op de toegankelijkheid van overheidsinformatie en op de zorgvuldige omgang met erfgoed. Wij kijken hoe de regels in de praktijk werken.

Inhoud

Samenvatting	5
Inleiding	6
Aanleiding inspectie	6
Aanpak inspectie	7
Schets archeologisch depot	7
Leeswijzer	7
1 In stand houden van een depot	8
1.1 Bevindingen	8
1.2 Conclusies	9
1.3 Aanbevelingen	9
2 Goede aanlevering	10
2.1 Bevindingen	10
2.2 Conclusies	11
2.3 Aanbevelingen	12
3 Verantwoorde opslag	13
3.1 Bevindingen	13
3.2 Conclusies	14
3.3 Aanbevelingen	15
4 Toegankelijkheid	16
4.1 Bevindingen	16
4.2 Conclusies	17
4.3 Aanbevelingen	17
Bronnen	18
Verklarende woordenlijst	19

Foto: Tinnen kannen in het metaaldepot.

Samenvatting

De provincie Flevoland houdt een depot in stand waarin archeologische vondsten, monsters en de daarbij behorende opgravingsdocumentatie, aangetroffen bij opgravingen binnen de provincie, worden opgeslagen op een wijze die uit een oogpunt van behoud en toegankelijkheid verantwoord is. Dit concludeert de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed na inspectie van het Provinciaal Archeologisch Depot Flevoland (PADF) in Lelystad op 29 oktober 2025.

Het PADF is onderdeel van Museum Batavialand. De collecties zijn het fundament van het museum. Museum Batavialand beheert naast de provinciaal archeologische collectie van Flevoland, ook de maritiem-archeologische collectie van het Rijk, en erfgoedcollecties (materieel en immaterieel) over het ontstaan van de provincie. De provincie Flevoland is eigenaar en beheerder van het pand waarin het museum gevestigd is. Het gebouw voldoet zowel klimatologisch als constructief niet aan de randvoorwaarden van een museum. Dit komt overeen met de bevindingen die door de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed zijn gedaan tijdens de inspectie van het PADF. Dan gaat het onder meer om:

- het mogelijk maken van deselectie van vondsten uit het PADF;
- slecht te regelen en monitoren van de klimaatcondities;
- onvoldoende beveiliging van de depotruimten van het PADF tegen het binnentreden van onbevoegde personen.

De Inspectie doet daarom de volgende aanbevelingen:

- Zorg dat deselectie past binnen de kaders van begrippen als redelijkheid of overmacht en dat vondsten die verwijderd worden uit het PADF uitgebreid worden gedocumenteerd, gedetermineerd en mogelijk bemonsterd, zodat de potentie voor toekomstig onderzoek zo maximaal mogelijk aanwezig blijft.
- Leg met het Nationaal Scheepsarcheologisch Depot vast wie eigenaar is van de documentatie en vondsten van de universitaire projecten uit de periode 2008-2025 zodat duidelijk is wie de zorg draagt voor het beheer.
- Werk een scenario uit voor het geval de verbouwing van Museum Batavialand nog niet gereed is en het einde van de levensduur van de (klimaat)installaties is bereikt.
- Verhoog het beveiligingsniveau van de collectie in het PADF door de depotruimten alleen voor of in afstemming met de medewerkers van het depot toegankelijk te maken.
- Zorg voor een procedure voor het tussentijds controleren van de conditie van de bruiklenen.

Inleiding

Aanleiding inspectie

Alle vondsten die afkomstig zijn van een archeologisch onderzoek worden bewaard in een depot, samen met de bijbehorende documentatie. Hierdoor blijft het archeologisch erfgoed een bron voor onderzoek door wetenschappers, amateurarcheologen en andere geïnteresseerden. Het is daarom niet alleen belangrijk dat deze vondsten en documentatie langdurig behouden blijven, maar ook dat ze toegankelijk zijn en blijven.

De verantwoordelijkheid voor het in stand houden van archeologische depots is primair bij de provincies belegd.¹ Gemeenten kunnen aan de provincie toestemming vragen om vondsten die binnen hun grenzen zijn gedaan te bewaren in een eigen depot.² Conform de Erfgoedwet moeten de vondsten, en de daarbij behorende opgravingsdocumentatie en rapporten³, in deze depots worden opgeslagen op een wijze die uit een oogpunt van behoud en toegankelijkheid verantwoord is.

De Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed (hierna: de Inspectie) heeft de wettelijke toezichttaak ten aanzien van het in stand houden door deponhouders van deze archeologische depots waarin vondsten, monsters en documentatie worden opgeslagen op een wijze die vanuit het oogpunt van behoud en toegankelijkheid verantwoord is.

Het toezicht op de archeologische depots bestaat uit een tweejaarlijkse monitor en een periodieke inspectie van de depotlocatie. De laatste fysieke inspecties waren in de periode 2016-2018. Het duurzaam beheer van vondsten, de (digitale) toegankelijkheid van documentatie en de juiste bewaarcondities van bepaalde materiaalcategorieën zijn als risico gesignaleerd.⁴ Daarom gaat de Inspectie in 2025 alle provinciale archeologische depots inspecteren om te onderzoeken in hoeverre zij voldoen aan de wet- en regelgeving. Op een later moment volgen de inspecties van de gemeentelijke depots.

Aan de hand van de inspecties van de provinciale archeologische depots wordt in de eerste helft van 2026 een themarapport opgesteld waarin een algemeen beeld geschetst wordt over het behoud en de toegankelijkheid van vondsten, monsters en documentatie door deze depots.

¹ Artikel 5.8 lid 1 Erfgoedwet

² Artikel 5.8 lid 2 Erfgoedwet

³ Artikel 5.9 lid 1 Erfgoedwet

⁴ Op basis van de gesignaleerde risico's uit de risicoanalyse en relevante belangen en ontwikkelingen is de Inspectie voor het Werkprogramma 2025-2026 tot een prioritering gekomen.

Aanpak inspectie

De Inspectie heeft de open norm uit de Erfgoedwet uitgewerkt in een toetsingskader met criteria waaraan ten minste moet zijn voldaan en indicatoren om dit aan te tonen.⁵ Bij het uitwerken van de criteria en indicatoren heeft de Inspectie aansluiting gezocht bij de in het archeologische veld bekende en gedragen Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), specifiek in KNA protocol 4010 Depotbeheer.⁶ Deze norm is door het archeologische veld opgesteld en door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aangewezen.⁷ Per 1 april 2024 is versie 4.2 de vigerende versie.

Voor de beoordeling van het in stand houden van een archeologisch depot heeft de Inspectie op basis van de volgende bronnen en activiteiten informatie verzameld en geanalyseerd:

- Aanbevelingen en opvolging van de vorige inspectie;
- Beantwoording van de vragenlijst van de monitor Archeologische depots 2023-2024 van de Inspectie;
- Inzage in documenten over het in stand houden van het archeologisch depot, zoals beleidsdocumenten, mandaatbesluiten, jaarverslagen en richtlijnen;
- Gesprek op 29 oktober 2025 met het hoofd Kennis en Collectie van Museum Batavialand, de beleidsadviseur Archeologie van de provincie Flevoland en de depotbeheerder.
- Een bezoek aan het archeologisch depot in Museum Batavialand te Lelystad.

De inspectie werd uitgevoerd door twee inspecteurs.

Schets archeologisch depot

Bij het droogvallen van Flevoland zijn veel vondsten ontdekt. De objecten variëren van prehistorische werktuigen tot voorwerpen uit de Nieuwe Tijd en de Tweede Wereldoorlog. Door menselijk handelen zijn deze spullen in de grond terechtgekomen. Zo is een unieke collectie ontstaan, die nog steeds groeit door archeologisch onderzoek in Flevoland. De provincie Flevoland is eigenaar van de vondsten. Het Provinciaal Archeologisch Depot Flevoland (PADF) beheert en behoudt alle archeologische bodemvondsten die in de provincie bij archeologisch onderzoek worden gedaan.

Leeswijzer

Dit inspectierapport volgt het toetsingskader door de norm over vier afzonderlijke hoofdstukken te verdelen: (1) het in stand houden van een archeologisch depot, (2) de zorg voor een goede aanlevering, (3) de zorg voor een verantwoorde opslag en (4) het voor een ieder toegankelijk houden van vondsten, monsters en documentatie. Ieder hoofdstuk begint met de norm, gevolgd door de bevindingen, conclusies en aanbevelingen.

In het deponeringsproces komen een aantal begrippen voor die in een verklarende woordenlijst aan het eind van dit rapport worden uitgelegd.

⁵ Toetsingskader archeologische depots

⁶ KNA protocol 4010 Depotbeheer

⁷ Artikel 2.b, sub 6, Regeling Erfgoedwet archeologie

1 In stand houden van een depot

Voor het in stand houden van een archeologisch depot moet aan een aantal basisvoorwaarden worden voldaan zodat archeologische vondsten, monsters en documentatie worden opgeslagen op een wijze die uit oogpunt van behoud en toegankelijkheid verantwoord is. Een goed functionerend depot vraagt om ruimte, deskundigheid en voldoende personeel en middelen.

1.1 Bevindingen

Beleid

De Inspectie constateert dat de provincie Flevoland beschikt over actueel beleid voor het in stand houden van een archeologisch depot. In het Erfgoedprogramma Flevoland *Erfgoed van de Toekomst* (2020 vastgesteld) is vastgelegd dat de uitvoering van de wettelijke taak van de provincie om zorg te dragen voor een Depot voor Bodemvondsten bij de Stichting Erfgoedpark Batavialand (hierna Museum Batavialand) is neergelegd.

De beleidsadviseur Archeologie gaf aan dat het Erfgoedprogramma momenteel wordt geëvalueerd en sprak de verwachting uit dat een geactualiseerde versie begin 2027 wordt vastgesteld. De actualisatie van het Archeologiebeleid volgt daarna.

Locatie

Museum Batavialand is een Nederlands museum in Lelystad dat zich richt op de maritieme geschiedenis en de ontstaansgeschiedenis van Flevoland. Het museum heeft een tentoonstellingsruimte waar over inpoldering en archeologie wordt verteld, de reconstructie van het 17^e-eeuwse VOC-schip Batavia en een scheepswerf waar historische scheepsbouwtechnieken worden gedemonstreerd. Het beheer van het PADF is sinds 2017 ondergebracht bij Museum Batavialand.

Organisatie

In de *Dienstverleningsovereenkomst Provinciaal Archeologisch Depot Flevoland 2024-2027* zijn de afspraken tussen de provincie Flevoland en Museum Batavialand over het in stand houden van een provinciaal depot vastgelegd.

De depotbeheerder (1 fte), junior depotbeheerder (1 fte) en depotmedewerker (0,2 fte) zijn in dienst van Batavialand. Daarnaast zijn er verschillende vrijwilligers actief, onder andere bij de ArcheoHotspot. Het gaat om gemiddeld twee vrijwilligers per week. Het hoofd Kennis en Collectie en de beleidsadviseur Archeologie besteden ieder circa twee uur per week aan het PADF.

Volgens de gesprekspartners is het aantal fte voldoende voor het uitvoeren van de wettelijke depottaken. Waarbij de depotbeheerder opmerkte dat vanwege het bijzondere karakter van Museum Batavialand, zowel museum als depot, de

depotmedewerkers ook aanvullende taken uitvoeren voor het museum. Dan kan ten koste van de uren voor het depot gaan.

Financiën

Voor het beheer van het PADF is een structurele bijdrage beschikbaar. Dit is vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst en wordt jaarlijks geïndexeerd. Daarnaast is er een eenmalig bedrag beschikbaar om te investeren in digitalisering, personele capaciteit en vervanging of uitbreiding van middelen en materialen voor het beheer. De structurele bijdrage is volgens het hoofd Kennis en Collectie voldoende om aan de wettelijke taken te voldoen.

1.2 Conclusies

De provincie Flevoland beschikt over beleid voor het in stand houden van een archeologisch depot. Er is voldoende deskundig personeel voor het uitvoeren van de wettelijke taken. In de financiering wordt voorzien.

1.3 Aanbevelingen

Op grond van de conclusies ziet de Inspectie geen tekortkomingen en doet geen aanbevelingen op dit onderdeel.

2 Goede aanlevering

Een goede aanlevering aan en plaatsing in het archeologisch depot waarborgt duurzaam behoud en toekomstige toegankelijkheid van vondsten, monsters en documentatie.

2.1 Bevindingen

Eisen aan aanlevering

De eisen uit KNA protocol 4010 voor het aanleveren van vondsten, monsters en documentatie zijn leidend bij het PADF. In de deponeringsvoorwaarden van het PADF zijn aanvullende voorwaarden opgenomen.⁸ Deze hebben betrekking op de wijze waarop documentatie wordt overgedragen en hoe vondsten en monsters verpakt moeten worden. Daarnaast kunnen er maximaal vijf projecten tegelijk worden aangeleverd. Dit om te voorkomen dat certificaathouders de deponering van projecten uitstellen.

Aanleverprocedure

Door de depotbeheerder is een toelichting gegeven op de aanleverprocedure. Het deponeren van archeologische vondsten, monsters en documentatie aan het PADF begint met de Pakbon. De digitale documentatie, inclusief de Pakbon, moet worden ingediend via ArcheoDepot. Na ontvangst van de documentatie wordt door de depotbeheerder gecontroleerd of alles aanwezig is. Na goedkeuring van de Pakbon kan een afspraak voor de overdracht van analoge documentatie, vondsten en monsters gemaakt worden.

Bij overdracht vindt een controle plaats waarbij per project, aan de hand van de vondstenlijsten, wordt gecontroleerd of alles aanwezig is. Dit gebeurt wisselend steekproefsgewijs of volledig.

Digitale projectdocumentatie

De digitale projectdocumentatie wordt via ArcheoDepot aangeleverd bij het e-depot Data Archiving and Networked Services (DANS). Dit e-depot is door de provincie Flevoland als enige e-depot hiervoor aangewezen.

Conservering

De controle of vondsten goed geconserveerd en stabiel zijn, gebeurt aan de hand van het conserveringsrapport en een fysieke inspectie van het materiaal.

Niet-accepteren aanlevering

Uit de *Monitor Archeologische depots 2023-2024* blijkt dat in maximaal een kwart van de gevallen de eerste aanlevering niet wordt geaccepteerd. Onvolledige documentatie, onvolledige vondstaanlevering en onvolledige determinatie van de vondsten werden als redenen genoemd. Tijdens het gesprek vertelde depotbeheerder dat contact met certificaathouders over kleine aanpassingen bij

⁸ Deze deponeringsvoorwaarden zijn te raadplegen op de website van het PADF.

aanlevering van zowel documentatie als vondsten veel tijd vraagt. Daarnaast loopt hij tegen het feit aan dat een wijziging van al goedgekeurde documentatie, bijvoorbeeld omdat vondstaantallen toch blijken af te wijken, niet mogelijk is omdat via ArcheoDepot de vondstlijsten al zijn geüpload in DANS.

Deselectie

Selectieadviezen van certificaathouders worden door de beleidsadviseur Archeologie, in overleg met de depotbeheerder, behandeld. Het uiteindelijke (de)selectiebesluit wordt door de beleidsadviseur Archeologie genomen. Het goedgekeurde selectiebesluit wordt door de certificaathouder aan de projectdocumentatie toegevoegd en gedeponereerd (in ArcheoDepot).

Ondanks dat de dienstverleningsovereenkomst met de provincie Flevoland het mogelijk maakt, is het PADF nooit overgegaan tot deselectie uit eigen depot. Volgens die overeenkomst mag het PADF één keer per jaar, na goedkeuring door Gedeputeerde Staten, overgaan tot deselectie uit het eigen depot.

Achterstanden in registratie

Volgens de depotbeheerder is er een beperkte achterstand in registratie. In de *Monitor Archeologische depots 2023-2024* is een achterstand van 38 verpakkingseenheden aangegeven. Het gaat, zo lichtte de depotbeheerder toe, om archeologische vondsten uit de provincie Flevoland die door particulieren zijn gedaan en aan het depot zijn geschonken.

Daarnaast is er onduidelijkheid over het eigendom en beheer van een aantal universitaire projecten in Flevoland uit de periode 2008-2015. De vondsten uit deze projecten zijn in de rijkscollectie van het Nationaal Scheepsarcheologisch Depot (NSD) opgenomen (voorheen Nederlands Instituut voor Scheeps- en onderwater Archeologie, NISA). Volgens de Erfgoedwet is de provincie Flevoland eigenaar van deze vondsten en niet de Staat. Aangezien het NSD ook onderdeel is van Museum Batavialand zijn de vondsten in hetzelfde gebouw als het PADF aanwezig.

Tot slot is er volgens de depotbeheerder nog één groot project van een universiteit die wel is geregistreerd maar alleen op hoofdlijnen is onderzocht.

2.2 Conclusies

In de *Dienstverleningsovereenkomst PADF 2024-2027* is opgenomen dat Museum Batavialand jaarlijks een voorstel aan de deponhouder, de provincie Flevoland, kan doen ten behoeve van selectie van archeologische vondsten en documentatie uit de collectie van het PADF ter afstoting en vernietiging. In de Erfgoedwet is geregeld dat vondsten uit opgravingen bewaard blijven. De wet biedt geen ruimte voor het verwijderen van vondsten uit een depot. De Inspectie is zich bewust dat deselectie uit depots evenwel op kleine schaal en met grote terughoudendheid plaats vindt, maar ziet hierin ook een risico.⁹

Er is een zeer beperkte achterstand in registratie waarbij de inschatting van de Inspectie is dat dit binnen de lopende werkzaamheden meegenomen kan worden.

⁹ Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed, *Van vondst tot vuilnis, inventariserend onderzoek naar het selectieproces van archeologische vondsten die niet (of niet langer) bewaard worden in een depot* (november 2025) <https://www.inspectie-oe.nl/documenten/2026/02/02/rapport-van-vondst-tot-vuilnis>

| | | | | | |

De onduidelijkheid over het eigendom en beheer van de documentatie en vondsten van de universitaire projecten ziet de Inspectie als een risico. Onduidelijkheid over het eigendom zorgt immers ook voor onduidelijkheid over de verantwoordelijkheid voor deze documentatie en vondsten.

2.3 Aanbevelingen

Op grond van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

- Zorg dat deselectie past binnen de kaders van begrippen als redelijkheid of overmacht en dat vondsten die verwijderd worden uit het PADF uitgebreid worden gedocumenteerd, gedetermineerd en mogelijk bemonsterd, zodat de potentie voor toekomstig onderzoek zo maximaal mogelijk aanwezig blijft.
- Leg met het NSD vast wie eigenaar is van de documentatie en vondsten van de universitaire projecten uit de periode 2008-2025 zodat duidelijk is wie de zorg draagt voor het beheer.

3 Verantwoorde opslag

Een verantwoorde opslag zorgt ervoor dat de conditie van vondsten, monsters en documentatie zo stabiel mogelijk blijft en eventuele calamiteiten voorkomen dan wel geminimaliseerd kunnen worden.

3.1 Bevindingen

Opslagcapaciteit

Het PADF heeft voldoende opslagcapaciteit. Binnen het depot voor organische materialen is er voldoende ruimte voor verpakkingseenheden, maar de ruimte voor grote objecten is beperkt. Hoe snel deze ruimte vol raakt hangt af van wat er binnenkomt. De depotbeheerder kon daar geen inschatting van maken. Er zijn nog geen concrete maatregelen genomen maar het management van Museum Batavialand is op de hoogte gebracht door de depotbeheerder. Bij de aanstaande verbouwing van Museum Batavialand (gereed eind 2028), bestaande uit nieuwbouw, herinrichting van de bestaande gebouwen en de ontwikkeling van het Nationaal Scheepsarcheologisch Depot, zal dit meegenomen worden. Als mogelijke oplossing noemde de depotbeheerder een extra klimaatruimte voor organische materialen of één grote (samengevoegde) klimaatruimte voor meerdere materiaalcategorieën.

Opslagruimten

Het PADF beschikt over verschillende opslagruimten: een bufferopslag voor nieuwe aanleveringen, een algemene depotruimte met minimale condities, een depotruimte met relatief droge condities (metaaldepot), een depotruimte met relatief vochtige condities en een ruimte voor de opslag van documentatie. Bij deponering van DNA-monsters kan gebruik gemaakt worden van de vriezer van Museum Batavialand.

In het *Bestuursverslag 2024 Stichting Erfgoedpark Batavialand* is de volgende tekst opgenomen: "In alle depots van Museum Batavialand doen zich aanzienlijke problemen voor met de inregeling en monitoring van de klimaatkasten, verlichting, verwarming, en de opvolging van storingen door de bedrijven die werken in opdracht van de provincie in kader van het gebouwbeheer (incl. klimaatinstallaties). De schommelingen in luchtvochtigheid en temperatuur zijn te groot, waardoor er een risico is op schade aan de collectie. Dit zorgt ook voor een extra belasting voor de depotbeheerders, zoals extra monitoring en rapportages van het klimaat, en inzet van aanvullende maatregelen zoals ontvochtigers."

Tijdens het gesprek gaf de depotbeheerder aan dat het lastig is eventuele problemen snel op te lossen doordat rechtstreeks contact met het onderhoudsbedrijf van de klimaatinstallaties niet mogelijk is. Er zitten altijd minstens twee contactpersonen tussen: iemand bij de facilitaire dienst van Museum Batavialand en iemand bij de provincie Flevoland.

Calamiteitenplan

Er is een *Calamiteitenplan Collecties Batavialand* dat dateert uit 2019 en waarin de nadruk ligt op de rijkscollectie. Aan een nieuw calamiteitenplan wordt gewerkt. Een risicoanalyse is hier een onderdeel van.

Binnen Museum Batavialand wordt gewerkt met druppelsleutels. Iedere afdeling heeft eigen druppel-sleutels. Dat betekent dat de depotruimten alleen toegankelijk zijn met een druppel-sleutel van het depot. Daarnaast zijn er lopers in omloop, druppelsleutels die toegang geven tot alle ruimten binnen het gebouw. Zowel de facilitaire dienst van Museum Batavialand als ook enkele personen bij de provincie Flevoland beschikken over lopers. Deze lopers worden uitgeleend aan bijvoorbeeld onderhoudsbedrijven. De depotbeheerder is hier niet altijd van op de hoogte. Zo liep tijdens het bezoek van de Inspectie een lid van het managementteam van Museum Batavialand, in het bezit van een loper, met externen (waaronder mensen van de provincie Flevoland) de depotruimten binnen. Dit was niet afgestemd met de depotbeheerder waarop hij de betreffende personen verzocht het depot te verlaten.

Controle op achteruitgang vondsten

Er zijn lokale dataloggers aanwezig in de verschillende depotruimten. Deze worden minstens één keer per maand uitgelezen. Alle uitgelezen klimaatdata worden bewaard, zowel in grafiek- als tabelvorm. Alleen afwijkingen worden vastgelegd in een klimaatlogboek.

Tijdens het gesprek kwam naar voren dat er in 2023 een monitoringsplan is opgesteld. Dit plan, *Monitoring collectie 2024-2027 Provinciaal Archeologisch Depot Flevoland*, bevat een stappenplan voor het monitoren van de collectie op achteruitgang van vondsten. In het plan staat dat jaarlijks in het jaarverslag een evaluatie wordt gegeven van deze werkwijze van monitoren. In het toegestuurde *Jaarverslag 2024 PADF* ontbrak deze evaluatie echter.

Opslag digitale informatie

Alle projecten worden via de Pakbon aangeleverd, waardoor alle digitale informatie via ArcheoDepot in DANS wordt opgeslagen. Daarnaast wordt projectdocumentatie opgeslagen op de server van Museum Batavialand. Hiervan wordt dagelijks zowel een lokale back-up gemaakt als in de cloud.

3.2 Conclusies

De opslag van vondsten, monsters en documentatie is zodanig dat de conditie stabiel blijft, maar door de slecht te reguleren en monitoren klimaatcondities kost dit veel inzet van de medewerkers van het depot. De Inspectie ziet een risico dat de (klimaat)installaties aan het eind van hun levensduur zijn, vóór de verbouwing van Museum Batavialand is gerealiseerd.

De provincie Flevoland is eigenaar van het pand waarin Museum Batavialand, en dus ook het PADF, gevestigd is. De provincie is daarmee verantwoordelijk voor het gebouwbeheer maar staat relatief op afstand. Een gevolg hiervan is dat monteurs in opdracht van de provincie, zonder voorafgaande afstemming, het PADF binnen (kunnen) komen met een loper. Volgens de Inspectie is het onbegeleid binnentreden van onbevoegde personen in de depotruimten een risico voor de collectie. Het gaat dan niet alleen om eventuele diefstal van objecten maar ook om onzorgvuldige omgang met objecten door deze bijvoorbeeld te verplaatsen.

3.3 Aanbevelingen

Op grond van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

- Werk een scenario uit voor het geval de verbouwing van Museum Batavialand nog niet gereed is en het einde van de levensduur van de (klimaat)installaties is bereikt.
- Verhoog het beveiligingsniveau van de collectie in het PADF door de depotruimten alleen voor of in afstemming met de medewerkers van het depot toegankelijk te maken.

4 Toegankelijkheid

Vondsten, monsters en documentatie zijn duurzaam toegankelijk voor wetenschappelijk onderzoek, nu en in de toekomst, en voor andere geïnteresseerden (amateurarcheologen, publiek, bruikleen).

4.1 Bevindingen

Standplaatsregistratie

Het PADF maakt voor de standplaatsregistratie gebruik van TMS.

Van de vijf projecten, willekeurig door de Inspectie geselecteerd uit ArcheoDepot, voor een controle op standplaatsregistratie, waren er drie projecten zonder vondsten. Van de twee projecten met vondsten was één project moeilijk vindbaar in TMS. Ook de informatie uit het Excel-bestand, dat naast ArcheoDepot en TMS wordt gebruikt bij deponering en standplaatsregistratie, bood niet direct uitkomst. De reden hiervoor is dat de huidige depotbeheerder het Excel-bestand van de vorige depotbeheerder aan het aanpassen is. Uiteindelijk werd het project gevonden in TMS en bleek dit project niet goed te zijn ingevoerd. Het laatste geselecteerde project bevond zich nog in de werkvoorraad. De registratie van dit project was nog niet afgerond.

Van sommige projecten stond niet de volledige informatie in TMS, maar wel in het Excel-bestand.

In de depotruimten waren de containers voorzien van de juiste informatie. De depotbeheerder gaf aan bezig te zijn met het invoeren van een barcode-systeem.

Digitale toegankelijkheid

Via ArcheoDepot kan geraadpleegd worden welke projecten en vondsten er in het PADF gedeponerd zijn. Het systeem is echter gebruiksonvriendelijk volgens de depotbeheerder. TMS is niet openbaar toegankelijk.

Via Collectie Nederland zijn zo'n 5.100 vondsten uit het PADF te raadplegen. Het gaat om 'specials' die in TMS zijn voorzien van een foto.

Ook de collecties van Museum Depot en het NSD zijn via die website doorzoekbaar. De zoekresultaten zijn alleen moeilijk te filteren, wat de vindbaarheid van vondsten verkleint. Museum Batavialand is daarom bezig met een eigen collectiewebsite, ook voor de voorwerpen uit het PADF.

Bruiklenen

Museum Batavialand heeft in 2024 volgens het *Bestuursverslag 2024* als geheel meer dan duizend objecten in bruikleen gegeven. Een deel daarvan komt uit het PADF. De depotbeheerder gaf aan dat van de 20 lopende bruiklenen, er bij circa een kwart controle van de bruikleen heeft plaatsgevonden. In principe zou er één keer per jaar controle van alle bruiklenen moeten plaatsvinden, maar vanwege tijdgebrek

gebeurt dat niet altijd. Daarnaast vallen volgens de depotbeheerder de bruiklenen in het kader voor onderzoek niet onder deze controle.

Vóór dat een object in bruikleen wordt gegeven, wordt getoetst of de bruikleennemer een geschikte partij is. Wanneer de bruikleen weer terugkomt naar het depot, wordt het object gecontroleerd. De depotbeheerder gaf aan dat er bij terugkomst van een bruikleen maar zelden een beschadiging aan of achteruitgang van het object wordt geconstateerd.

Overige publieksactiviteiten

Omdat het PADF onderdeel uitmaakt van Museum Batavialand, dragen de depotmedewerkers ook bij aan tentoonstellingen. In het museumdeel is een ArcheoHotspot en het PADF neemt deel aan de Nationale Archeologiedagen. Op aanvraag kunnen rondleidingen door de depotruimten gegeven worden.

4.2 Conclusies

De provincie Flevoland houdt vondsten, monsters en documentatie duurzaam toegankelijk voor wetenschappelijk onderzoek en andere geïnteresseerden.

Museum Batavialand heeft een duidelijke publieksfunctie, waarmee ook de archeologische collectie van Flevoland goed ontsloten is voor publiek. Om de collectie nog toegankelijker te maken zijn bijna 20.000 objecten, waaronder 5.100 'specials' uit het PADF, via Collectie Nederland te raadplegen. Veel van deze objecten zijn beschikbaar voor bruikleen. De Inspectie constateert dat een tussentijdse controle op achteruitgang van de in bruikleen gegeven objecten deels ontbreekt, onder ander omdat bruiklenen voor onderzoek niet onder deze controle vallen.

4.3 Aanbevelingen

Op grond van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbeveling:

- Zorg voor een procedure voor het tussentijds controleren van de conditie van alle bruiklenen.

Bronnen

Gesprekspartners

Functie
Hoofd Kennis en Collectie, Museum Batavialand
Beleidsadviseur Archeologie, provincie Flevoland
Depotbeheerder

Geraadpleegde documenten

Document
Erfgoed van de Toekomst, Erfgoedprogramma Flevoland (ongedateerd)
Huurovereenkomst Stichting Erfgoedpark Batavialand (getekend juni 2017)
Dienstverleningsovereenkomst Provinciaal Archeologisch Depot Flevoland 2024-2027 (getekend maart 2024)
Monitoring collectie 2024-2027 Provinciaal Archeologisch Depot Flevoland (ongedateerd)
Jaarverslag Provinciaal Archeologisch Depot Flevoland 2024
Bestuursverslag 2024 Stichting Erfgoedpark Batavialand (getekend april 2025)
Begroting uitvoering DVO 2024-2027 (ongedateerd)
Personeelslijst PADF (versie 20251016)
Bedrijfsnoodplan Batavialand (versie 19-10-2025)
Calamiteitenplan collecties Batavialand (september 2019), incl. bijlage 1 Risicoanalyse
Grafieken met klimaatgegevens anorganisch depot, organisch depot en metaaldepot (periode september 2024-september 2025)
Overzicht SIKB notitie 2 (ongedateerd)
Deponeringsvoorwaarden Provinciaal Archeologisch Depot Flevoland (versie 2025)
Monitor Archeologische Depots 2023-2024 (Flevoland)
Inspectierapport Provinciaal Depot Bodemvondsten Flevoland (definitief 05-11-2015)

Verklarende woordenlijst

ArcheoDepot – ArcheoDepot is een gemeenschappelijke data service voor archeologische depots in Nederland. Het fungeert als een centraal aanleveringsloket voor overheden en archeologische bedrijven (-> certificaathouders) om vondsten, monsters en documentatie van archeologische opgravingen digitaal te bewaren, te beheren en toegankelijk te maken. Dit gebeurt met een Pakbon.

Axiell – Axiell is een softwarepakket voor collectiebeheer in musea en wordt soms ook in (archeologische) depots gebruikt.

Certificaathouder – Uitvoerders van archeologische opgravingen die beschikken over een certificaat

DANS – Data Archiving and Networked Services is het gezamenlijk instituut van KNAW en NWO voor het opslaan en bewaren van digitale datasets voor toekomstig gebruik. Zij is hiervoor gecertificeerd als repository (e-depot). DANS onderhoudt hiertoe digitale standaardformaten op basis van internationale standaarden en afspraken over o.a. onderhoud en wijzigingen van bestandsformaten. Dit volgt de meest actuele software en stand der (digitale) techniek.

E-depot – Een, minimaal conform de Data Seal of Approval (DSA), gecertificeerd depot voor duurzame opslag van digitale gegevens.

KNA – De Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie bestaat uit een aantal protocollen die ieder een deel van het archeologisch werkproces beschrijven. De KNA-protocollen bevatten de minimale inhoudelijke en ambachtelijke eisen die worden gesteld aan archeologische werkzaamheden.

Pakbon – Een gestandaardiseerde beschrijving (inhoudsopgave) van de projectdocumentatie en van de te deponeren vondsten en monsters van een archeologisch onderzoek. Bij digitale aanlevering bestaat de pakbon uit een xml-bestand conform SIKB protocol 0102.

Foto: Vondst van plastic visje.

